

ELYMNIA HYPERMNESTRA L.

Deze bekende Satyride is eene op Java algemeen voorkomende vlinder. In de tuinen, langs de wegen, kortom overal waar men palmen aantreft, ziet men dit diertje. Ze houden er van om in de schaduw te vliegen en liefst in de voormiddagen.

Over 't algemeen is deze vlinder een trage vlieger; als men haar rust verstoort en zij opgeschrikt even opvliegt, strijkt zij oogenblikkelijk daarna op kleinen afstand weer neer.

Hypermnestra komt zoowel in het laagland als in het gebergte voor tot ongeveer een hoogte van 3000 voet.

In rust heeft zij de vleugels toegeklapt naar boven en laat haar fijn gespikkelde onderkant zien.

Het mannetje (♂) is geheel verschillend van kleur met het wijfje. De bovenkant der vleugels van het mannetje zijn donker violet met eene rij blauwe vlekken, meestal 6 stuks, waarvan de 2 bovenste in elkander gevloeid zijn. De achtervleugels hebben een breede bruin-gele zoom.

De onderkant der voorvleugels is donkerbruin naar den achterrand iets lichter wordend; de achtervleugels hebben eenzelfde onderkant, maar hebben aan iedere vleugel even onder den voorrand een witte stip, terwijl aan den achterrand soms 5 zeer kleine witte stipjes voorkomen. De geheele onderkant van beide vleugels is fijn gespikkeld.

Het wijfje (♀) heeft op het eerste gezicht veel overeenkomst met *Danaïs genutia*, wat teekening en kleur betreft, maar *D. genutia* vliegt van bloem tot bloem, terwijl *E. hypermnestra* zich nooit op bloemen zet.

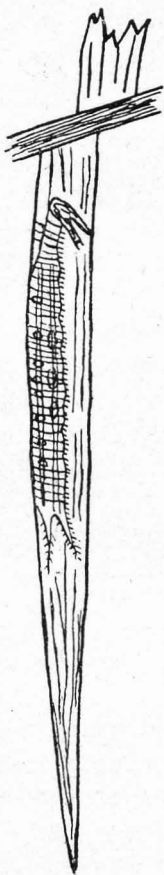
Het ♀ is geelbruin met een donkerbruine band of zoom langs alle vleugels, behalve langs den binnenrand der achtervleugels waar het geelbruin doorloopt. De voorvleugels hebben eene rij witte vlekken op dezelfde wijze gegroepeerd als de rij blauwe vlekken van het ♂. In den zoom der achtervleugels staan 3 witte vlekken. De witte teekening der bovenzijde is ook zichtbaar aan den onderkant, maar onduidelijker en niet helder wit, maar hier en daar met bruin bepoederd. ♀♀ van Oost-Java verschillen met die van West-Java in kleur doordat de vleugels aan den bovenkant een lichterbruine tint hebben en de voorvleugelcel ook veel lichter is.

Dikwijls variëren de tinten bij beide geslachten onderling.

De rups heeft dezelfde vorm als alle andere Satyriden rupsen. Het lichaam is langgerekt, heeft 2 hoorntjes aan den kop en anale uitsteeksels.

Als de rups jong is, is de kop zwart of donkerbruin; naderhand is deze lichtbruin; de hoorntjes hebben dezelfde kleur en naast iedere hoorn loopt een gele streep naar beneden.

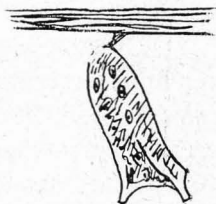
Het dier heeft een dubbele rugstreep en aan iedere zijde 3 langs het lichaam loopende gele lijnen. Het lichaam is in het midden dikker en langs de geheele oppervlakte fijn behaard. De middelste segmenten dragen op den rug eenige roode vlekken met een gele omlijning.

Rups van
E. hypermnestra.

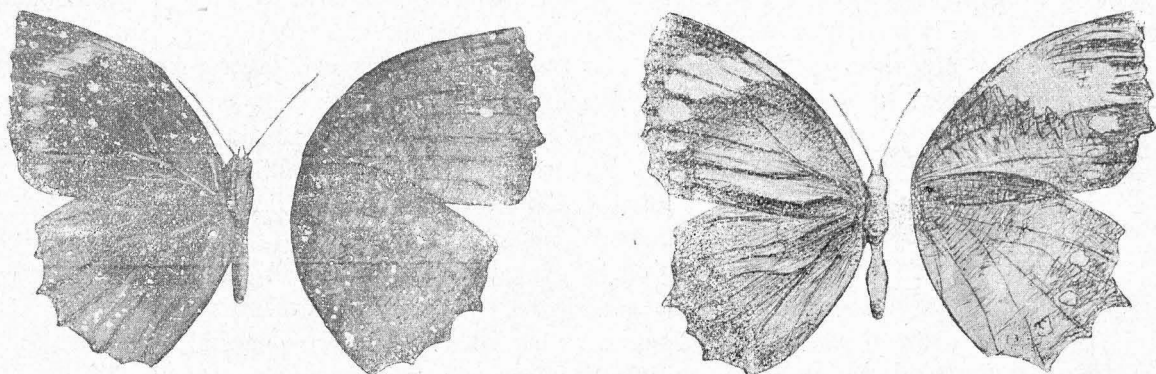

Kop der rups
van
voren gezien.

Pop.

De rupsen treft men vaak aan den onderkant der palmenbladeren, aan zoowel in als buitenshuis, waar zij hun vernielingswerk, kalm door etende, verrichten, zoodat na een paar dagen die bladeren het aanzien krijgen met een schaar dwars doorgeknipt te zijn.

♂ *Elymnias hypermnestra* L.

♀ *Elymnias hypermnestra* L.

De pop hangt met het anale einde aan een spinseltje. De kop loopt in 2 punten uit. De kleur is groen, nu eens met roode vlekjes, dan weer met gele punten of streepjes. Na ongeveer 10 à 11 dagen ontpopt het dier zich en een nieuw leven is haar kringloop weer begonnen.

Buitenzorg, Febr. 1915.

B. S.

DE VOORNAAMSTE KIKVORSCHEN VAN JAVA.

De bedoeling van deze verhandeling is: een algemeen overzicht der meest voorkomende *Kikvorschen van Java* te geven, teneinde gevolg te geven aan het door enkele leden der N. I. N. H. V. gedane verzoek om hen in staat te stellen die dieren nader te leeren onderscheiden naar uiterlijke en biologische kenmerken, voorzoover dit mogelijk is zonder de finesses der anatomische verschilpunten in acht te nemen.

De orde der *Ecaudata* of *Kikvorsch*-achtigen laat zich verdeelen in 2 onderorden:
de *Phaneroglossa* (met tong) en
de *Aglossa* (zonder tong);

hier ontbreken tevens de ribben. Voor verdere bespreking komen laatstgenoemde hier niet in aanmerking, daar deze onderorde alleen Afrikaansche en Amerikaansche soorten bevat.

Eerstgenoemden worden in twee groepen verdeeld waarvan één groep nu besproken zal worden, terwijl de andere later aan de beurt komt om ditmaal niet te veel ruimte in beslag te nemen.

Deze groepsverdeeling geschiedt ten opzichte van den borst- en schoudergordel in:

Firmisternia of de groep met onbeweeglijken borstgordel en de *Arcifera*, waarbij de bouw van dezen een zijdelingsche beweging toelaat. (Zie Fig. 1a en 1b).